

GWALCENIE (19) *sb n*

a pochylone; pierwsze e jasne, końcowe pochylone.

*sg N gwałcenie (4); -é (1), -(e) (3). ◇ G gwałcenią (3). ◇ D gwałceni (1). ◇ A gwałceni(e) (4).
◇ I gwałcenim (1) SkarŻyw, gwałceni(e)m (1) PowodPr. ◇ L gwałceni (2). ◇ pl N gwałcenią (1).
◇ A gwałcenią (2).*

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu oraz w objaśnieniu s.v. gwałt.

1. Dokonywanie czynu przemocy, zdobywanie czegoś siłą (8) : ábyście wždy tak tym domowym płomięnię/ od rodziców/ od zón/ [...] to wżeteczeństwo/ té gwałcenia pogánłkie odrázić mogli. *OrzJan* 20.

gwałcenie czego (2): Gwałcenie bron mieyklich. *SarnStat* 961, 1048.

Wyrażenie: »pobożne [*w dobrej intencji*] gwałcenie« (1): Tedy przytąpił do skrzynki/ y pobożnym gwałcenim/ zamek złamawży/ pieniądze wybrał/ y onym vbogim iáko rozumiał/ rozdał. *SkarŻyw* 498.

a. Zmuszanie kobiety siłą do stosunku płciowego (4) :

Wyrażenie: »gwałcenie białej głowy, panienki, panieńskie« = *stuprum* *Modrz* (2 : 1 : 1): gdy iáki złoczyńcá ná iálnym á świeżym złoczyństwie [...] będzie włápiiony [...] ná morderstwie/ ná mężoboystwie/ ná gwałceniu Pánieńłkim *GroicPorz* m3v; *UstPraw* B2; Z miłości roftą gwałcenia białych głów/ cudzołóstwá/ nierządne z krewnemi obcowanie *ModrzBaz* 7v; Co ácz w káżdey rzeczy ma być przyięto/ ále nawięcey o mężoboystwo/ cudzołóstwo/ gwałcenie pánienek [*virginum vitiatarum*] / y inłze tákowe złości/ áby było karanie wykonywane *ModrzBaz* 96.

2. Postępowanie wbrew przyjętym normom, zobowiązaniom prawnym lub moralnym (11) : coż tu Pan Bog wczyni o gwałcenie poprzyiężonego przymierza z iedynym łynem łwoim? ktore gwałcenie/ nie dwáy świádkowie/ ále świát pełen niewiernikow tym łie gorżących ywiárę krześciánłką bluźniących y prześládujących wyświadcza? *PowodPr* 28.

gwałcenie czego (10): Kościołow w Polźcże gwałcenie ledwa nie Pogánłkie. *PowodPr* 52 *marg*; Świát ynabożeńłstwá gwałcenia ołtátnia pomłtá. *PowodPr* 53 *marg*, 17, 51 *marg*. *Cf Wyrażenia.*

W charakterystycznych połączeniach: gwałcenie kościoła, nabożeństwa, świát (2), woli.

Wyrażenia: »gwałcenie pokoju« (1): Téż włyżłtki gwałcenia pokoju [*omnes violationes treugarum pacis JanStat* 899] y przymierza/ obietnic y połtánowienia/ [...] mocą ninieyłzey zgody: oné płuieimy/ y nikczemné czynimy. *SarnStat* 1115.

»gwałcenie praw, zakonu« (1 : 1): áżáżbyłmy téż nie mogli ználeść kondiciy thákich bez łzkody á bez gwałcenia praw łwoich *RejZwierc* 187v; *CzechEp* 367.

»gwałcenie przymierza« = *violatio foederi JanStat* (3): Záprawdę/ piękna przyczyná gwałcenia przymierza. *OrzJan* 87; *SarnStat* 1115; *PowodPr* 28.

»gwałcenie śłubow« (1): A toć łą owoce włyżłtkim Haeretykom w obec połpolite. [...] iáko nierządne małżeńłstwá: gwałcenie śłubow y perłon Bogu oddáných *WujNT* 31.

Synonimy: **1.** *burzenie, każenie, pustoszenie; a. sromocenie; 2. łamanie, pokalanie, przestępowanie.*

Cf **GWALCIĆ, GWAŁT, [GWAŁTOWNICTWO], GWAŁTOWNOŚĆ**